

Till inventeraren

Nedan kan du läsa Conny Philipssons inventeringsinstruktioner, som i stort överensstämmer med dem vi tillämpade vid inventeringen 1999. Vidare finns där kontaktuppgifter och rapporteringsanvisningar. Det är min förhoppning att vi får en stor uppslutning i inventeringsarbetet, eftersom resultatet av inventeringen blir helt avgörande för om vi kan avsluta ett snart 30-årigt projekt, nämligen projektet Berguv Småland. Projektet har under den tiden frisläppt 201 berguvar och av dessa har 68 rapporteras som återfynd – förolyckade, omhändertagna eller döda på grund av ålderskrämpor efter ett produktivt liv någonstans i Sverige. Vad har då hänt med de resterande 133 uvarna? Vi hoppas att vi skall få lite bättre grepp om det nu.

Då uppgifterna av årets inventering ska jämföras med resultatet av den föregående, är det av vikt att försöka att genomföra den på så långt möjligt likartat sätt som denna förra. Det gäller därför, att i första hand notera så många permanenta revir som möjligt inom samma område. Som permanent revir räknas en uv som hävdat ett revir under en månads tid. Förslagsvis kan man i södra Sverige genomföra det i jan till mars. I norra Sverige har man lite längre tid på sig, förslagsvis 2-3 besök per revir om de ropat vid 2 olika tillfällen. De personer, som genomför regelrätta undersökningar av häckningresultat sett i ett längre perspektiv, som ringmärker osv. tillför givetvis andra uppgifter senare, som kompletterar bilden.

Berguven, är trots sin storlek, en mycket svårinventerad art. Vi är medvetna om, att vi aldrig kan göra en totalinventering av arten, men hoppas på, att med alla medarbetares hjälp, kunna skaffa oss en bra bild av läget i landet. Inventeringen ska i första hand sträva efter att räkna antalet revirhävdande uvar och eller uvar, som är trogna ett revir/område. Uppgifter om kringstrykande uvar är av mindre intresse, men ändå intressant.

Att leta boplatser är alltså inte något, som eftersträvas i denna undersökning. Detta kan vara svårt och är ofta mycket tidskrävande. Dessutom är berguven en känslig art under häckperioden. Därför vill vi i första hand ha uppgifter om revirhävdande uvar.

Vi är heller inte ute efter att respektive landsändar ska avslöja boplatsernas lägen. Vi har absolut inget intresse av att veta var uvarna häckar och hyser den största förståelse för de inventerare, som inte vill avslöja var bona ligger.

- ◆ På många håll i landet finns det kända boplatser med etablerade par. Dessa par kan man i det första skedet låta vara ifred och istället lyssna på de ställen, där häckningar inte är kända, och följa upp mindre kända förekomster eller allmänt misstänkta platser och se om de kan ge någonting.
- ◆ Var medveten om att berguven ibland etablerar sig på lokaler som med mänskliga ögon verkar olämpliga. Huvudkraven är en ostörd boplatser och lämpliga jaktmarker med gott födounderlag upp till en halvmils radie. Den klassiska bergbranten är inte nödvändig. Uven kan bosätta sig i ren skogsterräng utan klippbranter (både barr- och lövskog som inte är alltför tät och bytesfattig), på hyggen, i jaktorn, på byggnader i industriområden etc, i soppipmiljöer, i stenbrott, i rovfågelbon, i hålträd, i trädklykor, uppe på stora stenar i åkerholmar m.m.
- ◆ Uvarna i paren ropar f.a. i solnedgången och gryningen. De etablerade paren ger oftast mycket få läten ifrån sig, vissa kvällar ingenting. För att höra dem, var på plats vid solnedgången. Ett enda eller några hoanden, precis när solen har gått ned och det fortfarande är ljus, kan vara allt för denna kväll, såvida uvarna inte är inne i sin parningsfas. Uvhanar utan honor kan ropa intensivt och länge under övriga delar av natten. Uvinventerare, som har erfarenhet av att lyssna i gryningen, anser det vara den effektivaste tiden att avslöja berguven.
- ◆ Gör minst 3 besök per lokal (under februari- mars). På de ställen där du får kontakt med uv, gör uppföljande besök under april - maj för att konstatera om det är en ensam revirhållande uv eller ett par. Många vilda uvar påbörjar ruvningen i mitten av mars, i södra Sverige vissa år ännu tidigare.

- ◆ Ha alltid i åtanke, att det hör till vanligheterna att man i uvsammanhang ofta kammar noll vid sin inventering.
- ◆ Följ upp med besök i terrängen i början av juni om du inte säkert har konstaterat att det finns ett par och om du misstänker detta. Leta då efter varnande föräldrar. Direkt när du kommer in i reviret hörs ett enstavigt, dovt och kort "ho" från hanen. Har du kommit för nära boet, kan honan visa sig, spela skadad, ge ifrån sig diverse rätt tysta gnisslanden eller serier av skarpa kveckanden. Konstaterar du ett varningshoande mitt under dagtid när du går in i reviret är saken klar och du behöver inte besöka den platsen mer. I juli, när ungarna är stora, flygkunniga och fortfarande kvar i reviret kan du med fördel leta på ett eventuellt bo.
- ◆ Då berguven är en känslig art, undvik dubbelbesök vid boplatser genom att göra upp med de andra inventerare i samma eller angränsande kommun/område.
- ◆ Undvik att gå för nära (<100 m) känd boplats.
- ◆ Hittar du spybollar och ruggade uvfjädrar i terrängen samt stora "skitblaffor", gärna på upphöjda platser, är det goda indikationer på att något är på gång.
- ◆ Tänk på att, uven fortfarande är en art, som är utsatt för förföljelse. Vissa svenska medborgare kan fortfarande tänka sig att skjuta berguvar och från f. a. Tyskland finns ett stort intresse, vad gäller såväl ägg, som levande ungar och uppstoppade vuxna uvar. Röj därför aldrig i onödan en boplats!
- ◆ Vill du diskutera strategi i övrigt, hör gärna av dig till undertecknad.
- ◆ Rapportera dina iakttagelser till den kontaktman, som är utsedd i respektive landskap eller region.

Lycka till med inventeringsarbetet!

Conny Philipsson
 Polhemsgatan 16
 371 40 KARLSKRONA
 0455-812 88
filip.cph@tele2.se

I Småland sker inventeringen länsvis med följande samordnare:

Jönköpings län: Börje Gustafsson, Kettilsgatan 17, 574 36 VETLANDA
 Telefon: 0383-164 43, 070-517 70 85
 E-post: borje.gustafsson@ebox.tninet.se

Kalmar län: Tommy Larsson, Granholmsgatan 8, 57240 OSKARSHAMN Telefon: 0491-187 53, 070-318 80 37
 E-post: tommylarsson51@hotmail.com

Kronobergs län: Ronny Johansson
 Telefon: 070-815 51 20
 E-post: ronny.johansson@tdc.se

Rapporteringen sker lämpligen direkt till utsedda rapportmottagare eller samordnare. För den som är van vid att rapportera via Svalan är det naturligtvis ett alternativ till direktrapportering. Tänk i så fall på att inte lämna ut detaljerade uppgifter om revirets belägenhet, utan lägg detaljeringsgraden på

kommunnivå. Om det finns fler revir inom kommunen kan en internt överenskommen kod som inte ger någon detaljerad geografisk information användas, ex. gamla/nya reviret, norra/södra reviret etc.

Inom de återstående resterna av berguvsprojekten hoppas vi nu på ett stort engagemang inför den här inventeringen, eftersom det är resultatet från denna som skall ge oss besked om vad som skall hända härnäst. Vid ett positivt utfall med en väl etablerad vpopulation i våra trakter avvecklas projektet och avelsuvarna skingras. Vid ett negativt utfall är alternativen att antingen acceptera att det inte längre finns förutsättningar för en uthållig naturlig reproduktion av berguv i Småland eller att försöka fortsätta med stödutplanteringar, och då i harmoni med ett växande regelverk av EU-anpassade lagar och förordningar. Det sistnämnda alternativet känns i nuläget knappast genomförbart som ett ideellt upplagt projekt.

Kör hårt och lycka till!

Vetlanda 2009-01-08

För projektet **BERGUV SMÅLAND**

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Börje Gustafsson'. The signature is stylized with a large initial 'B' and a long horizontal stroke at the end.

Börje Gustafsson